

תפ"ח (חיפה) 14461-05-24 - מדינת ישראל נ' מוסטפא טחיינא

תפ"ח (חיפה) 14461-05-24 - מדינת ישראל נ' מוסטפא טחיינא מחוזי חיפה

תפ"ח (חיפה) 14461-05-24

מדינת ישראל

נגד

מוסטפא טחיינא (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[08.05.2025]

לפני הרכב השופטים:

כב' הנשיא, השופט אבי לוי [אב"ד]

כב' השופט ערן קוטון

כב' השופטת עידית וינברגר

גזר דין

פתח דבר

ביום 31.12.24, הורשע הנאשם מוסטפא טחיינא (יליד 2001) לפי הודאתו, בביצוע עבירות ביטחון ועבירות אחרות, ובהן - מסירת ידיעה לאויב; פעולות בנשק למטרות טרור; ניסיון למעשה טרור של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות; התפרעות; הפרעה לעובד ציבור; הסתה לטרור; עבירות בנשק; ירי מנשק חם; הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות; והיזק בזדון.

הודאתו של הנאשם נמסרה בגדרי הסדר טיעון שכלל את תיקון כתב האישום, אך לא כלל הסכמה בדבר העונש שיוטל עליו. לאחר הודאתו, ונוכח מצוות הדין (בשים לב לגילו של הנאשם בעת ביצוע חלק מן העבירות), הופנה הנאשם לשירות המבחן אשר הגיש בעניינו תסקיר. לאחר קבלת התסקיר, ולאחר שנשאה אמו של הנאשם את דבריה, לעניין העונש, טען כל צד כחוכמתו. הגיעה עת לגזור את דינו של הנאשם.

כתב האישום המתוקן

כתב האישום המתוקן אוחד חלק כללי וחמישה אישומים, ובו מתוארת פעילותו של הנאשם במשך כשנתיים ומחצה. לפי החלק כללי, בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, התגורר הנאשם בשפרעם ועשה שימוש ברכבים מסוג מאזדה ופורד (להלן: "הרכבים"). בני משפחתו של הנאשם, מצד אביו, מתגוררים במחנה הפליטים ג'נין שבשטחי הרשות הפלסטינית (להלן: "מ.פ. ג'נין"). בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום ואביו נהגו לבקר את משפחתו של האב אחת לשבוע.

מוחמד טחיינא (להלן: "מוחמד"), יליד 2007 הוא אחיו של הנאשם. עאמר טחיינא (להלן: "עאמר"), תושב סילת אל חארתייה שבשטחי הרשות הפלסטינית, הוא בן דודתו של הנאשם. אחמד סעדי (להלן: "אחמד סעדי"), תושב סילת אל חארתייה שבשטחי הרשות הפלסטינית, הוא חבר ילדות של הנאשם. עוביידה סוס (להלן: "עוביידה") ואחמד סוס (להלן: "אחמד סוס"), תושבי ג'נין שבשטחי הרשות הפלסטינית, הם אחים וקרובי משפחתו של הנאשם. מוסא ח'טיב (להלן: "מוסא") תושב ג'נין שבשטחי הרשות הפלסטינית, הוא חבר ילדות של הנאשם ובחודש דצמבר נהרג במהלך התקלות עם צה"ל.

יישומון "טלגרם" הוא יישומון חנימי להעברת מסרים מידיים, תמונות, קטעי וידאו וקול (להלן: "היישומון" או "טלגרם"). ביישומון קיימת אפשרות לשתף סרטונים, תמונות או טקסטים קצרים, במסרים ישירים לאנשי קשר וכן להצטרף לקבוצות מרובות משתתפים ולשתף בהן את המסרים כאמור. בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, היה הנאשם חבר בקבוצות שונות ביישומון שבהן חברים תושבי ג'נין, ונהג להתעדכן במתרחש בג'נין ובשטחי הרשות הפלסטינית. הנאשם אף נהג להתעדכן במיקום כוחות צה"ל ופעילותם בג'נין באמצעות שיחות והתכתבויות עם עאמר ועוביידה, וכן באמצעות הודעות שהועברו ביישומון, לרבות בקבוצת טלגרם בשם "יחידת ההסחה הלילית", שבה חברים 37 אנשים תושבי ג'נין (להלן: "הקבוצה"). בין חברי הקבוצה היו פעילי טרור שהם צד לוחם נגד ישראל או חברים בארגון מחבלים ועל כן מהווים אויב כהגדרתו בסעיף 91 לחוק העונשין (להלן: "המבוקשים"). במסגרת ההתכתבויות בקבוצה, הועברו הודעות הנוגעות לפעילות צה"ל בג'נין וכן הנחיות כיצד להטעות את כוחות צה"ל ולהפריע להם בפעילותם.

עוד בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, נהג הנאשם להשתתף בתהלוכות ובטקסים שונים שנערכו בג'נין, הנוגעים לאסירים ביטחוניים ששוחררו מהכלא הישראלי וכן לפעילי טרור שנהרגו במהלך היתקלויות עם הצבא. לפי האישום הראשון, בין התאריכים 03.07.23 ו-05.07.23 נערך מבצע צבאי של צה"ל וכוחות הביטחון במ.פ. ג'נין ובעיר ג'נין, אשר כונה "מבצע בית וגן" (להלן: "המבצע"). בתאריך 3.7.23 בשעת בוקר, לאחר שנודע לנאשם על אודות המבצע, הוא נסע ביחד עם אביו לג'נין באחד הרכבים, על מנת לשהות עם סבתו בבית החולים הממשלתי בג'נין אשר נמצא בקרבת מחנה הפליטים ג'נין (להלן: "בית החולים"). בשל חסימת האזור בידי כוחות צה"ל (להלן: "כוחות צה"ל" או "חיילי צה"ל"), הנאשם החנה הרכב בסמוך לבית החולים ונשאר ללון עם אביו בבית החולים במשך שלושה ימים. באותה עת, מוסא נכח בבית החולים. באותו יום, עובר לשעה 13:38, עת שהה הנאשם בבית החולים והסתכל לעבר כוחות צה"ל שפעלו במ.פ. ג'נין, התקבלה הודעה באחת מקבוצות הטלגרם שבהן היה הנאשם חבר, ובה נכתב: "בחורים, הפיצו, עכשיו, עכשיו ירדו 20 חיילים לבית של עזוז אלוחש מעל האטליז של חמזה אבו טאלב ויש איתם אישה" (להלן: "הידיעה"). הנאשם העביר את הידיעה בקבוצה, במטרה להזהיר את תושבי ג'נין מפני הגעת כוחות צה"ל, ומתוך ידיעה כי הידיעה עלולה להיות לתועלת האויב בכך שיתכן שתתאפשר בריחה של מבוקשים מהמקום וכן תקיפה של חיילי צה"ל. במעשיו המתוארים לעיל, הנאשם מסר ביוזעין ידיעה לאויב או בשבילו והייתה הידיעה עלולה להיות לתועלת האויב, ובשל כך הורשע בעבירה של מסירת ידיעה לאויב, לפי סעיף 111 (אמצע) + 91 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 (להלן: "חוק העונשין").

עוד באותו יום, בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה, יצא הנאשם ביחד עם מוסא מבית החולים במטרה ליידות אבנים לעבר כוחות צה"ל שפעלו באזור. בהמשך לכך, הנאשם ומוסא הצטרפו לעשרות מתפרעים אשר התקהלו במקום והשליכו אבנים לעבר כוחות צה"ל, ובצוותא חדא עימם ידה הנאשם אבנים לעבר חיילי צה"ל, בהיותם עובדי ציבור, ממרחק של כ-100 מ'. זאת עשה הנאשם בכוונה להפריע לחיילי צה"ל במילוי תפקידם על פי דין, תוך הפרת השלום והסדר הציבורי, באופן שיש בו להטיל אימה על הציבור.

למחרת, בתאריך 4.7.23, בשעות אחר הצהריים, בעוד כוחות צה"ל נמצאים באזור בית החולים, יצא הנאשם ביחד עם מוסא מבית החולים פעם נוספת, במטרה ליידות אבנים לעבר חיילי צה"ל, אשר הגיעו למקום בג'יפים צבאיים (להלן: "הג'יפים הצבאיים"), כדי להפריע להם במילוי תפקידם, וכן במטרה לבצע מעשה טרור של השלכת מטעני חבלה לעבר החיילים, על מנת לגרום להם לחבלות חמורות שלא כדין (להלן: "מעשה הטרור"), זאת מתוך מניע לאומני - אידיאולוגי ובמטרה לעורר בהלה בציבור.

על מנת לממש את מטרותם, הנאשם ומוסא הצטיידו בשני מטעני חבלה אותם הביא מוסא, אשר מכילים חומר נפץ ומופעלים באמצעות הצתה ידנית של פתיל, ובכוחם להזיק לאדם, ומשך מהווים נשק כהגדרתו בחוק (להלן: "מטעני החבלה").

בהמשך לאמור, הנאשם ומוסא החזיקו, בצוותא חדא, את מטעני החבלה במטרה לקדם ביצוע מעשה טרור, והצטרפו לעשרות מתפרעים אשר התקהלו במקום ויידו אבנים ומטעני חבלה לעבר החיילים (להלן: "המתפרעים"), וזאת כשהנאשם ומוסא מצוידים במטעני החבלה ובמטרה לקדם ביצוע מעשה טרור. הנאשם ידה אבנים, בצוותא חדא עם המתפרעים, לעבר חיילי צה"ל והג'יפים הצבאיים, ממרחק של כ-100 מ'. זאת עשה בכוונה להפריע לחיילי צה"ל במילוי תפקידם על פי דין, תוך הפרת השלום והסדר הציבורי, באופן שיש בו להטיל אימה על הציבור.

לאחר המתואר לעיל, בעוד המתפרעים משליכים אבנים ומטעני חבלה לעבר כוחות צה"ל, נטל הנאשם לידי אחד ממטעני החבלה, הדליק את הפתיל של המטען והשליכו לעבר חיילי צה"ל והג'יפים הצבאיים, בצוותא חדא עם המתפרעים הנוספים ועם מוסא, וזאת בניסיון לפגוע בהם ולגרום להם לחבלה חמורה באמצעות פיצוץ המטען. הנאשם עשה את מעשיו מתוך מניע לאומני - אידיאולוגי ובמטרה לעורר פחד או בהלה בציבור, כאשר היה במעשה כדי להוות סיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופם של האנשים שהיו במקום, ובהם חיילי צה"ל, וכן בג'יפים הצבאיים תוך אפשרות ממשית שכתוצאה מכך תיגרם פגיעה חמורה לחיי אדם. מיד לאחר מכן, רץ הנאשם חזרה לבית החולים, ובשלב זה, מוסא השליך את מטען החבלה שהיה ברשותו לעבר כוחות צה"ל ונמלט אף הוא מהמקום.

במעשיו המתוארים לעיל, הנאשם החזיק, בצוותא חדא עם מוסא, שני מטעני חבלה שהינם חפץ נפיץ שבכוחו להזיק לאדם והוא נשק כהגדרתו בחוק, בלא רשות על פי דין, זאת במטרה לבצע מעשה טרור; ניסה שלא כדין, לפגוע בחיילי צה"ל ולגרום להם חבלה חמורה תוך שימוש בנשק חם, מתוך מניע לאומני - אידיאולוגי, במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור וכשבמעשה היה סיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם או פגיעה חמורה ברכוש שבנסיבות בהן בוצעה יש אפשרות ממשית שתגרום לפגיעה חמורה בחיי אדם. כל זאת עשה הנאשם בצוותא חדא עם אחרים; השתתף בהתפרעות בכך שהשתתף בהתקהלות אסורה שהחלו לבצע בה את מטרותיהם בהפרת השלום, שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור; הפריע ביוזעין לחיילי צה"ל בהיותם עובדי ציבור, במילוי תפקידם על פי דין.

בגין המעשים שפורטו לעיל הורשע הנאשם בעבירות הבאות: פעולות בנשק למטרות טרור (החזקה) לפי סעיף 30(א) לחוק המאבק בטרור, תשע"ו-2006 (להלן: "חוק המאבק בטרור" או "חוק הטרור") + סעיף 29 לחוק העונשין; ניסיון למעשה טרור של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 + 335 + 25 + 29 לחוק העונשין + סעיף 37(א) לחוק הטרור; התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין (שתי עבירות); הפרעה לעובד ציבור לפי סעיף 288א לחוק העונשין.

לפי האישום השני, ארגון "הג'יהאד האסלאמי הפלסטיני" (להלן: "ארגון הגא"פ") הינו ארגון טרור בהתאם להכרזת הממשלה מיום 15.11.1990, והחל מיום 1.11.2016 הוכרז הארגון כארגון טרור מכוח חוק המאבק בטרור. "סראיא אלקודס" היא זרוע צבאית של ארגון הגא"פ ופועלת במסגרתו. התארגנות "גוב האריות" (ערין אלאסוד) היא התארגנות טרור מאזור שכם שפרצה לתודעה בחודשים אוגוסט - ספטמבר 2022, ומבצעת בעיקר פיגועי ירי נגד כוחות צה"ל ונגד מטרות ישראליות.

בתקופה הרלוונטית, החזיק הנאשם וניהל ברשת החברתית "Instagram" (להלן: "אינסטגרם"), חשבון תחת השם mostafa.tahayneh3 ו-332 עוקבים. כן החזיק וניהל ברשת החברתית "Tiktok" (להלן: "טיקטוק") חשבון תחת השם mostafa.tahayneh3 ו-1881 עוקבים. עוד החזיק וניהל ברשת החברתית "Facebook" (להלן: "פייסבוק") חשבון תחת השם mostafa tahayneh ו-954 חברים (ייקראו יחד: "החשבונות"). כלל פרסומי הנאשם בחשבונות פורסמו כפרסומים ציבוריים, הניתנים לצפייה על ידי כלל משתמשי אינסטגרם, טיקטוק ופייסבוק. הנאשם, כמנהל החשבונות, שלט בכל התכנים שפורסמו בהם ובתגובות להם, ויכול היה להסיר את הפרסומים, אך לא עשה כן. בשלוש הזדמנויות, פרסם הנאשם בחשבונות פרסומים ובהם דברי שבח, אהדה ועידוד למעשה טרור, וכן דברי תמיכה והזדהות עמו, כפי שיפורט להלן:

בסמוך לאירועים המפורטים באישום הראשון, במועד שאינו ידוע למאשימה במדויק, פרסם הנאשם בחשבון האינסטגרם שלו, דברי שבח, אהדה ועידוד למעשי טרור, בכך שפרסם "סטורי" ובו שתי תמונות, האחת מתחת לשנייה, שבהן נראות קשתות הכניסה למחנה הפליטים ג'נין. בתמונה העליונה נראים מחבלים עם נשקים ועל התמונה סימן "וי" ירוק ומעליה נכתב "יחי הגדוד שלנו", ובתמונה התחתונה נראים חיילי צה"ל כשעל התמונה סימן "איקס" אדום ומעליה נכתב "הכניסה למחנה לא כמו היציאה ממנו" עם סמלון של יד מצביעה קדימה. בתחתית הפרסום נכתב "יחי המחנה" עם סמלונים של תפילה ו-O.K., ומתחת נכתב "הקן מלא בדבורים" עם סמלון של כף יד פתוחה. בתאריך 26.04.23, בשעה שאינה ידועה למאשימה, פרסם הנאשם בחשבון הפייסבוק דברי שבח, אהדה ועידוד למעשי טרור, בכך שפרסם תמונה המורכבת, בין היתר, מתמונותיהם של עבדאללה אלחצרי, ודיע אלחוח ופארוק סלאמה, זאת לצד הכיתוב "השהידים המבורכים יותר מכולנו".

עבדאללה אלחצרי היה פעיל הזרוע הצבאית של ארגון הטרור הג'יהאד האסלאמי אשר נהרג במהלך ביצוע ירי לעבר כוחות צה"ל בתאריך 28.2.22; ודיע אלחוח היה בכיר בהתארגנות הטרור "גוב האריות" אשר נהרג בידי כוחות הביטחון בתאריך 4.10.22; פארוק סלאמה היה פעיל בכיר בארגון הטרור הג'יהאד האסלאמי, מפקד בכיר בחוליית "חטיבת ג'נין", אשר היה מעורב במספר פיגועי ירי ותכנון פיגועי טרור שונים בשיתוף פעולה עם "גוב האריות", והוא נהרג בידי כוחות הביטחון הישראליים בתאריך 3.11.22.

בתאריך 18.06.23, בשעה שאינה ידועה למאשימה, פרסם הנאשם בחשבון הטיקטוק, דברי שבח, אהדה, ועידוד למעשה טרור, בכך שפרסם סרטון, שבו, בין היתר, מתועד הנאשם על רקע הכניסה למחנה הפליטים ג'נין עם דגל האסלאם, בעודו עומד מחוץ בצמוד לתמונתו של ג'מיל אל עאמורי, שנראה בתמונה לבוש בלבוש צבאי ואוחז בנשק. זאת בליווי הכיתוב "הגברים בזירות הקטל, אינם בבמות הדיבור החופשי". הנאשם הוסיף מימין את הכיתוב "מ.פ ג'נין - שם שלא יהיה כמוהו לעולם - גדוד ג'נין, מ.פ ג'נין". פרסום זה זכה ל-54 סימני חיבוב.

ג'מיל אלעומרי היה אחד המפקדים הצבאיים הבולטים ב"סראיא אלקודס", היה מבוקש על ידי ישראל מאז חודש מאי 2021, עד שנהרג בתאריך 10.6.21 בידי כוחות הביטחון הישראליים.

במעשיו המתוארים לעיל, בשלוש הזדמנויות, פרסם הנאשם דברי שבח, אהדה או עידוד למעשי טרור, תמיכה בהם או הזדהות עמם, ועל פי תוכנם של הפרסומים והנסיבות שבהן פורסמו יש אפשרות ממשית שיביאו לעשיית מעשה טרור. משכך, הורשע הנאשם בשלוש עבירות של הסתה לטרור - עבירה לפי סעיף 24(ב)(2) לחוק המאבק בטרור.

לפי האישום השלישי, בתאריך 11.01.24, בשעת הערב, במהלך ביקורו במ.פ. ג'נין, נסע הנאשם ברכב הונדה מספר ל"ז 057-59-770 הרשום על שם אחותו, יחד עם מוחמד, עאמר ועוביידה, כשהם נושאים ומובילים, בצוותא חדא, בלא רשות על פי דין, רובה סער מסוג M16 ומחסנית עם כדורים תואמים (להלן: "הרובה", "המחסנית" ו"הכדורים" בהתאמה) שנמסרו להם על ידי אחמד סוס.

הרובה הוא כלי שסוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם. המחסנית היא אבזר של כלי כזה והכדורים הם תחמושת של כלי כזה.

בהגיעם לשטח פתוח סמוך לג'נין, ירדו הנאשם, מוחמד, עאמר ועוביידה מהרכב כשברשותם הרובה הטעון במחסנית ובכדורים. בשלב זה, לבש הנאשם על גופו אפוד שעליו רשום בשפה הערבית "מחנה ג'נין קן הצרעות צבא אללה" וירה יריה אחת שלא כדין, לעבר בקבוק.

במעשיו המתוארים לעיל, הנאשם נשא והוביל בצוותא חדא, עם מוחמד, עאמר ועוביידה, נשק וכדורים בכמות שאינה ידועה למאשימה, המהווים תחמושת, וזאת בלא רשות על פי דין, לנשיאתם או להובלתם. כן ירה מנשק חם שלא כדין. בשל מעשים אלו הורשע הנאשם בעבירות בנשק (נשיאה והובלה), וכן ירי מנשק חם - עבירות לפי סעיפים 144(ב) (רישא + סיפא) + 29; וסעיף 340א(א) (בהתאמה), לחוק העונשין.

לפי האישום הרביעי, בין השנים 2022 ו-2023, במועד שאינו ידוע למאשימה במדויק, התקיימה חתונתו של מחמוד סעדי, אחיו של אחמד סעדי בג'נין (להלן: "החתונה").

ביום החתונה, בשעה שאינה ידועה למאשימה, פנה הנאשם לאחמד סעדי וביקש לרכוש ממנו תחמושת לרובה סער מסוג M16 ואחמד סעדי הסכים. הנאשם ואחמד סעדי סיכמו כי אחמד סעדי ימכור לנאשם 30 כדורים לרובה סער מסוג M16 תמורת 450 ₪ (להלן: "הסיכום"). עוד באותו היום, בהתאם לסיכום, רכש הנאשם מאחמד סעדי קופסא ובה 30 כדורים תמורת 450 ₪ (להלן: "הכדורים"). בהמשך, הנאשם הגיע לחתונה כשהוא נושא ומוביל את הכדורים, בלא רשות על פי דין. במהלך החתונה פנה הנאשם לאחד מהנוכחים שהחזיק ברובה סער מסוג M16 (להלן: "הרובה") וביקש ממנו את הרובה. בשלב זה, ולאחר שהכניס למחסנית שהיתה ברובה את הכדורים, נשא הנאשם את הרובה עם המחסנית הטעונה בכדורים, בלא רשות על פי דין, וירה באוויר, אל מחוץ למתחם החתונה, כ-30 יריות, שלא כדין.

במעשיו המתוארים לעיל, הנאשם רכש, נשא והוביל 30 כדורים לרובה סער מסוג M16 המהווים תחמושת לנשק שסוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם, וזאת בלא רשות על פי דין לרכישתם, לנשיאתם או להובלתם; נשא נשק בלא רשות על פי דין לנשיאתו; ירה מנשק חם שלא כדין.

בשל מעשים אלו הורשע הנאשם בעבירות בנשק (רכישה, נשיאה והובלה) וכן ירי מנשק חם - עבירות לפי סעיפים 144(א) (סיפא); 144(ב) (רישא + סיפא); 144(ב) (סיפא); וסעיף 340א(א) (בהתאמה), כולם לפי חוק העונשין. לפי האישום החמישי, אירועי האישום התרחשו בעיצומה של מערכה צבאית בין מדינה ישראל לארגון החמאס ברצועת עזה, אשר כונתה "מבצע שומר החומות". במהלך השעות והימים שקדמו לאירועים שבכתב האישום, הייתה נתונה האוכלוסייה האזרחית במדינת ישראל תחת מתקפה של מאות רקטות. בה בעת, התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות ברחבי הארץ, על רקע לאומני - גזעני, שכלל תקיפות כלפי כוחות המשטרה והביטחון, וכן כלפי אזרחים יהודים וערבים.

בתאריך 11.5.21, במועד שאינו ידוע למאשימה במדויק, התקהלו אנשים רבים באזור "אלעין" בשפרעם (להלן: "המקום") וזאת מבלי שקיבלו אישור או רישיון לכך ממשטרת ישראל (להלן: "ההתקהלות"). המשתתפים בהתקהלות ידו אבנים וזרקו חפצים לעבר שוטרים שהגיעו למקום במטרה לשמור על הסדר הציבורי ועל שלום הציבור, והכל תוך הפרת השלום והסדר הציבורי, באופן שיש בו להטיל אימה על הציבור (להלן: "ההתפרעות"). הנאשם, אשר השתתף בהתפרעות, יידה אבנים, בצוותא חדא עם מתפרעים אחרים, לעבר השוטרים שהיו במקום במסגרת תפקידם, כשפניו מכוסות בכאפיה, על צווארו צעיף שכתוב עליו "פלסטין", והוא מחזיק בידו דגל פלסטין, זאת כחלק מההתפרעות ובמסגרתה, ובמטרה להפריע לשוטרים כשהם ממלאים תפקידם כחוק או להכשילם בכך. כחלק מההתפרעות ובמסגרתה, הנאשם אף טיפס על עמוד חשמל שהיה במקום, והרס במזיד ושלא כדין מצלמות השייכות לעיריית שפרעם ואשר שווין 39,081 ₪.

במעשיו המתוארים לעיל, הנאשם השתתף בהתפרעות בכך שהשתתף בהתקהלות אסורה שהחלו לבצע בה את מטרותיה בהפרת השלום, שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור, יידה אבנים לעבר שוטרים, בצוותא חדא עם אחרים, במטרה להפריע לשוטרים כשהם ממלאים את תפקידם כחוק או להכשילם בכך, זאת בשתי הזדמנויות, וכן הרס נכס ופגע בו במזיד ושלא כדין.

בשל מעשים אלו הורשע הנאשם בעבירות של התפרעות, הפרעה לשוטרים בנסיבות מחמירות, והיזק בזדון - עבירות לפי סעיפים 152; 275א + 29; 452 (בהתאמה), כולם לחוק העונשין.

ההליך המשפטי
ביום 1.4.24 נעצר הנאשם במסגרת תיק זה, וביום 6.5.24 הוגש כתב האישום המקורי. בהמשך באו הצדדים בדברים במהלך תקופה לא מבוטלת. בדיון שהתקיים ביום 31.12.24 הוגש כתב האישום המתוקן (מועד התיקון 29.12.24) שבעובדותיו הודה הנאשם, במסגרת הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים. יצוין שנית, כי הסדר הטיעון לא כלל הסכמה בדבר העונש שיוטל על הנאשם, וכל צד היה חופשי לטעון טענותיו בעניין זה. שירות המבחן, אשר תסקיר מטעמו הוגש ביום 3.3.25, העריך כי מהנאשם נשקף סיכון בינוני להישנות עבירות מהסוג הנידון, בדרגת חומרה בינונית גבוהה. שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית, ולכן גם לא הומלץ על חלופות ענישה. בתסקיר צוין כי טרם מעצרו, הנאשם, בן 23, התגורר בשפרעם יחד עם הוריו ועבד במקביל בשתי עבודות - אינסטלציה ופינוי אשפה. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן, בין היתר, קשר משמעותי ומחויבות לתא המשפחתי ולמשפחה המורחבת המתגוררת בג'נין.

שירות המבחן התייחס לגורמי הסיכון ובהם, ריבוי אירועים וחומרת העבירות; העבירות שבביצוען הודה הנאשם משקפות תכנון ואלימות כאמצעי להשגת מטרות; הנאשם נטל חלק יזום בעבירות. עוד צוין בהקשר זה, כי ביקוריו התכופים של הנאשם בג'נין מהווים חלק משמעותי מזהותו, ורצונו לחוש שייכות לאוכלוסייה שעמה התרועע היה גורם משמעותי בביצוע העבירות. הנאשם סיפר לשירות המבחן כי במהלך שהותו בג'נין נחשף לאירועים אלימים, הוא הכיר מספר אנשים שנהרגו על ידי גורמי הביטחון במהלך מבצעים צבאיים, ובחוויתו חש שגורמי הביטחון מתעמרים בתושבים. הנאשם לא שיתף בנסיבות שהובילו אותו לביצוע העבירות, אך שירות המבחן התרשם שחוויות אלו עמדו ברקע לעבירות שאותן ביצע.

עוד צוין, ששיתוף הפעולה של הנאשם בשיחה היה חלקי - מחד גיסא, הנאשם הודה, לקח אחריות על ביצוע העבירות וגילה הבנה לחומרת מעשיו. מאידך גיסא, לא התייחס לעמדותיו האידיאולוגיות, בין היתר, כלפי גורמי האכיפה, על אף שאלו קשורות לביצוע העבירות.

בבחינת גורמי סיכוי לשיקום, צוין כי מעבר להודאה ולקידחת האחריות, לנאשם יכולת הסתגלות ויציבות במסגרות. בטרם טענו הצדדים לעונש העידה אמו של הנאשם.

האם התנצלה בשמה ובשם הנאשם על מעשיו, וביקשה להקל בעונשו ככל הניתן. היא הסבירה שבביתה מעולם לא היו בעיות פליליות או ביטחוניות, היא יודעת שהנאשם "טעה" ומשוכנעת שלמד את לקחו. לדבריה, הנאשם גדל בבית נטול גזענות, והיא חונכה את ילדיה להתייחס אל האדם ולא אל מוצאו. היא עצמה עובדת במקומות שבהם ניתן שירות לחיילות ולחיילים, וזהו המסר שאותו היא מקדמת. בתה מתנדבת במד"א. האם ביקשה את רחמי בית המשפט, הבהירה עד כמה זקוקה היא לנאשם שסייע בפרנסת המשפחה, ואמרה שחינכה אותו לאהוב את כלל בני משפחתו. זו הסיבה שהנאשם נהג לבקר בג'נין, אך אם "הייתי יודעת שהדברים ככה לא הייתי שולחת אותו לשם בכלל". היא מודה על כך שאיש לא נפגע ממעשיו של בנה.

טיעוני הצדדים לעונש, ודברי הנאשם

טיעוני המאשימה, בתמצית

את עיקר טיעוניה הגישה המאשימה בכתב והוסיפה עליהם על-פה.

המאשימה פירטה את עובדות כתב האישום המתוקן, והתייחסה אל מנגנון הטלת העונש בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין. המאשימה סבורה שיש לקבוע מתחם עונש הולם לכל אישום בנפרד, היינו חמישה מתחמים, משום שהעבירות שבביצוען הורשע הנאשם נעברו בזמנים שונים, במקומות שונים, אין מתקיים ביניהן קשר הדוק והן אינן חלק מתוכנית עבריינית אחת. כן צוין בהקשר זה, שהערכים שנפגעו ממעשיו של הנאשם שונים מאישום לאישום.

באופן כללי טענה המאשימה כי שילובם של חמשת האישומים מלמד כי הנאשם הוא אדם מסוכן ביותר. הנאשם, אזרח ותושב ישראל, הצטייד לאורך שנים בנשקים, התאמן בירי, שיבח והילל מעשי טרור ומחבלים, ופעל מתוך מטרה לפגוע בחיילי צה"ל, בשוטרי משטרת ישראל, ובמדינה שבה הוא חי. זאת עשה מתוך אידיאולוגיה קיצונית וממניעים לאומניים. פוטנציאל הנזק שהיה גלום במעשיו של הנאשם עצום והוא כולל פגיעה בחיי אדם, פגיעה בביטחונה של המדינה, פגיעה בכוחות הביטחון ובסדר הציבורי. כל אלו מחייבים התייחסות מחמירה שיש לתת לה משקל נכבד, ועל בית המשפט להעביר מסר חד וברור, מי שבוחר לפגוע בביטחון המדינה ולסכן את חיי אזרחיה ואת כוחות הביטחון יענש בחומרה רבה.

המאשימה הדגישה בטיעוניה כי בעת קביעת מתחם העונש ההולם, מדיניות הענישה הנהוגה היא שיקול אחד מני רבים, ובית המשפט מצווה לקבוע את המתחם גם על רקע נסיבות המקרה והפגיעה בערכים המוגנים. הנאשם הורשע בעבירות המוגדרות כמעשה טרור, ובכך נעוצה "נסיבה מחמירה אינהרנטית". יש לתת משקל רב יותר לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות ולמידת הפגיעה בהם, לשיקולי הגמול, ההרתעה וההגנה על שלום הציבור. הנסיבות המחמירות הרבות בענייננו מחייבות התייחסות הולמת.

לטענת המאשימה, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם באישום הראשון נע בין 14 ל-18 שנות מאסר בפועל. המאשימה הפנתה להצעת חוק הטרור, לעונשים הקבועים בחוק הטרור בצד העבירות שבהן הורשע הנאשם ולפסיקה. לטענתה, אלו מלמדים על החומרה הרבה הגלומה במעשי הנאשם. כן הדגישה את המציאות הביטחונית הקיימת במדינה בשנים האחרונות, וביתר שאת את המציאות הקיימת מאז אוקטובר 2023, וטענה, כי מפסיקת בתי המשפט עולה בבירור הצורך להעלות באופן ניכר את רף הענישה בעניינם של מבצעי עבירות ביטחוניות. אשר לאישום השני, טענה כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם נע בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל. בעניין זה הבהירה כי הערכים החברתיים שעומדים ביסוד עבירת ההסתה לטרור זהים לאלו שעומדים ביסוד האיסור על מעשי טרור. הרציונל לכך הוא החשש שהסתה תוביל לביצוע מעשי טרור.

אשר לאישום השלישי, טענה למתחם עונש שנע בין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל, ובאישום הרביעי טענה למתחם שנע בין 3.5 ל-5.5 שנות מאסר בפועל.

המאשימה התייחסה לעבירות הנשק שבהן הורשע הנאשם, ולערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם, ובהם השמירה על חיי אדם ובריאותו, הגנה על הציבור מפני מעשי אלימות המבוצעים בנשק חם, שמירה על שלטון החוק, ומיגור התופעות הקשורות בעבירות נשק.

המאשימה הדגישה כי עסקינן בשלל עבירות בנשק, ובכללן רכישה, החזקה, הובלה וירי. עוד עמדה על מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות אלו, ועל הצורך בענישה מחמירה נוכח חומרת העבירות, והעובדה שלא אחת עבירות אלו מובילות לפגיעה בחיי אדם ובאזרחים תמימים, ללא הבחנה. בתי המשפט חזרו ושנו כי יש לעקור את התופעה מן השורש באמצעות הטלת עונשי מאסר בפועל לתקופות ארוכות ומשמעותיות, ובכך לצמצם את הסיכון הרב הנובע מהתופעה.

אשר לאישום החמישי, טענה למתחם עונש הולם הנמצא בין 18 ו-30 חודשי מאסר בפועל, והדגישה כי העבירות בוצעו במהלך המבצע הצבאי "שומר חומות", היינו בתקופה שבה המדינה נלחמה נגד גורמי טרור ברצועת עזה, ובד בבד נאלצה להתמודד עם התרחשויות ואירועי אלימות "מבית". יש בכך חומרה יתרה, שכן מעשי הנאשם במסגרת אותה התפרעות לא רק שפגעו בשלטון החוק ובסדר הציבורי, אלא גם קראו תיגר על ביטחונה וריבונותה של המדינה.

לגישת המאשימה, בעת קביעת עונשו של הנאשם, נסיבותיו האישיות מתגמדות אל מול השיקולים שפורטו לעיל, ואין לתת משקל להיותו של הנאשם נעדר עבר פלילי, או לגילו הצעיר (למעט באישום החמישי). לטענתה, יש לתת משקל מהותי ומכריע לשיקולי גמול והרתעה, ולמקם את עונשו של הנאשם במרכז המתחמים שהוצעו ביחס לאישומים הראשון עד הרביעי. אשר לאישום החמישי, יש למקם את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של המתחם, זאת נוכח גילו הצעיר באותה העת. את רכיבי המאסר בגין כל אישום ואישום יש לצבור זה לזה, ונוסף על עונש מאסר בפועל, יש לכלול מאסר מותנה לתקופה ארוכה, וכן תשלום קנס בסכום משמעותי.

טיעוני ההגנה, בתמצית

ב"כ הנאשם הבהיר תחילה כי אינו חולק על חומרת העבירות שביצע מרשו, ושעליהן הוא נותן את הדין, וקיבל שזו נקודת המוצא בגזירת הדין. עם זאת, ביקש להבהיר כי עובדות כתב האישום המתוקן, כמו גם חומר החקירה ותסקיר שירות המבחן, אינם מלמדים על כך שהנאשם הוא "רב מפגעים" שחרט על דגלו פגיעה בביטחון המדינה ובחיי אדם, מתוך מניעים אידיאולוגיים מושרשים. עיון בתסקיר שירות המבחן העלה כי הנאשם אינו בעל דפוסי התנהגות פליליים או אלימים, אלא מדובר בבחור צעיר שנחשף לאירועים אלימים, ועל רקע רצונו להשתייך לקבוצה חברתית, ביצע את העבירות.

עוד ביקש להדגיש, כי כל אישום כאשר הוא עומד לעצמו אינו מתאר נסיבות כה חריגות וחמורות, וכאשר בוחנים כל אישום במנותק מיתר האישומים, כמו גם את העונשים שנקבעו בפסיקה בעבר בגין העבירות שבביצוען הורשע הנאשם, הרי שהתמונה המצטיירת אינה כה קודרת וקיצונית, כפי שביקשה המאשימה להציגה. ב"כ הנאשם הסכים עם המאשימה כי בנסיבות המתוארות לא ניתן למצוא קשר הדוק בין האירועים שהתרחשו בכל אחד מהאישומים, כך שיש לקבוע מספר מתחמי עונש הולם. עם זאת, לטענתו, ביחס לאישומים השלישי והרביעי, שעניינם עבירות בנשק וירי, יש לקבוע מתחם אחד, כך שיש לקבוע ארבעה מתחמים. עוד קיבל את עמדת המאשימה בכל הנוגע למתחמי העונש ההולם שהוצעו ביחס לאישומים השני והחמישי, הגם שיש בעמדת המאשימה החמרה מסוימת.

אשר למתחם העונש ההולם הנוגע לאישום הראשון נטען כי הוא אמור לנוע בין 3 ל-4 שנות מאסר בפועל. ב"כ הנאשם טען כי נסיבות המקרה אינן חמורות באופן קיצוני כפי שביקשה המאשימה להציגן. אשר למסירת ידיעה לאויב, מדובר בידיעה שהגיעה אל הנאשם והוא העבירה הלאה, במטרה להזהיר את התושבים השכנים. הנאשם לא שקד ולא ביצע פעולות מסוימות במטרה להעביר את הידיעה, ויש בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו. קיומו של המבצע הצבאי במחנה הפליטים היה ידוע לכל וכך גם הגעתם של חיילי צה"ל לג'נין, מכאן שהנאשם לא העביר ידיעה סודית. עונשים שהוטלו במקרים חמורים יותר, שבהם הועברו עשרות ידיעות, נעו בין שנה וחצי לשלוש שנות מאסר בפועל.

אשר לחלק השני של האישום הראשון, שעניינו פעולות בנשק למטרות טרור וניסיון למעשה טרור של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, נטען שמדובר באירוע אחד של השלכת מטען צינור ממרחק רב של כ- 100 מטרים, כך שהנזק הפוטנציאלי הגלום במעשה הוא מצומצם באופן יחסי, ובסופו של יום, לא נגרם כל נזק. הענישה הנוהגת בגין עבירות חמורות יותר (השלכת בקבוק תבערה יחד עם הרשעה במעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה) עומד על 18 חודשי מאסר בפועל, בגין אירוע אחד.

במכלול הדברים, העונש המרבי ההולם את מעשי הנאשם במסגרת אישום זה, הוא שלוש שנות מאסר בפועל. ביחס לאישום השני, נטען כי מתחם העונש ההולם הוא בין 8 - 18 חודשי מאסר בפועל, אם כי העונש שהולם את מעשיו של הנאשם, הוא לכל היותר שנת מאסר בפועל.

בכל הקשור לעבירות בנשק שפורטו באישומים השלישי והרביעי, נטען למתחם עונש אחד שנה בין 18 חודשי מאסר ל-36 חודשי מאסר בפועל, וכי העונש המתאים בנסיבות העניין הוא מאסר בפועל לתקופה של שנתיים. בעניין זה הדגיש ב"כ הנאשם כי מדובר בעבירות בנשק שבוצעו בג'נין, ולפנינו מקרה נדיר שבו הוגש כתב אישום בגין נשיאת נשק וירי בשטחים, מחוץ לשטחי מדינת ישראל, כלשונו "[...] ויראה לנו מקרה אחד שבו הגישו כתב אישום בגין עבירה של נשיאת נשק וירי מחוץ לשטח ישראל בג'נין או בשטחים [...]", בהמשך טען כי לא נתקל בכתבי אישום שכאלה. מעבר לכך, בכל הקשור לאישום הרביעי, נטען שמעטים המקרים שבהם הוגשו כתבי אישום בגין ירי במהלך אירוע שמחה (חתונה), לא כל שכן אירוע שנערך מחוץ לשטחי מדינת ישראל.

נטען כי מדיניות ההחמרה בענישה בעבירות בנשק אינה צריכה לחול בענייננו, וזאת בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות בשני האישומים, ובכלל זה המקום שבו בוצעו העבירות; הרקע לירי שאינו פלילי או סכסוך משפחתי; וכיוון שאין ראיה לכך שהנאשם החזיק או נשא נשק בתחומי מדינת ישראל והובילו לג'נין.

אשר לאישום החמישי, נטען שמתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-30 חודשי מאסר בפועל, אך בשים לב לנסיבות המקרה, העונש המתאים למעשיו של הנאשם הוא לכל היותר שנת מאסר בפועל.

במסגרת השיקולים הקשורים בנסיבותיו האישיות, ביקש ב"כ הנאשם להדגיש את הודאתו של הנאשם, שחסכה זמן שיפוטי יקר, אך הרבה מעבר לכך היא מגלמת נטילת אחריות. הנאשם, צעיר ללא עבר פלילי, הביע חרטה על מעשיו, והתנאים הקשים של היותו עצור כעצור ביטחוני במשך כשנה נתנו בו אותותיהם. ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בכך שתנאי המאסר של אסיר ביטחוני קשים משל אסיר רגיל, והוא לא יהא זכאי לקיצור תקופת המאסר. הנאשם בדבריו לעונש אמר:

"אני מכבד את המקום שאני נמצא בו כבוד השופט. אני מצטער על מה שעשיתי. השנה שישבתי בכלא הבנתי את מה שעשיתי את המחיר למה שעשיתי. אני מצטער מכבודו. ואני מתנצל בפני מדינתי ישראל. אני מבקש ממך רחמים ואני מבקש ממך עזרה [...] אנחנו גרים בשכירות אני הבכור אצל אבא שלי והמצב לא כל כך. עוד פעם אני מבקש רחמים".

דין והכרעה

העיקרון המנחה בגזירת הדין הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירות בנסיבותיהן ומידת אשמו של הנאשם העומד לדין, לבין סוג העונש שיוטל עליו ומידתו. השיקולים לבחינת מתחם העונש ההולם מבוססים על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הערכים החברתיים שנפגעו מביצוען ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה, ונסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירות.

תחילה נציין כי בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, ונוכח עמדות הצדדים, העבירות שנכללו במסגרת האישום הראשון יהיו "אירוע אחד" לצורך קביעת מתחם העונש ההולם. כך גם העבירות שנכללו באישום השני ובאישום החמישי יהיו "אירוע אחד" בגדרי האישום שבו נכללו.

אשר לטענת ההגנה שלפיה יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד לעבירות שנכללו במסגרת האישומים השלישי והרביעי, היינו עבירות בנשק (שלא למטרת טרור), אין אנו סבורים כי יש לקבלה.

סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין קובע כי "הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד [...]".

סעיף 40ג אינו מגדיר מהו "אירוע" יחיד, וכיצד להבחין בינו ל"כמה אירועים". בהתאם לפסיקה, על מנת שעבירות שונות יהיו אירוע אחד יש למצוא ביניהן "קשר הדוק" (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14)). קשר הדוק כאמור יכול לבוא לידי ביטוי במספר אופנים, כך למשל אם עבירה אחת בוצעה על מנת לאפשר או להקל על ביצועה של עבירה אחרת, או אם מהתשתית העובדתית עלה שעבירות שונות היו חלק מאותה תכנית עבריינית, כי אז ניתן יהיה להתייחס אליהן כאל אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם (ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל (3.9.15)).

הרציונל העומד בבסיס הגדרת ה"אירוע" הוא שבמקרים שבהם מדובר בשרשרת מעשים אשר כל אחד מהם מהווה עבירה, אלה ייחשבו ל"אירוע" שבגינן ניתן יהיה לקבוע מתחם עונש הולם אחד, כאשר עסקינן במסכת עבריינית אחת ובמעשים שקיים ביניהם "קשר הדוק", תוך התחשבות בנסיבות האירוע, לרבות במספר הנפגעים. עם הזמן פירשה הפסיקה באופן רחב את המונח המדובר, ואף עבירות רבות שבוצעו לאורך שנים הוכרו כ"אירוע" אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם (כך למשל, עבירות מין שבוצעו בקורבן אחד בידי אותו אדם, לאורך תקופה ארוכה).

בענייננו לא ניתן למצוא כל קשר, ודאי לא קשר הדוק, בין העבירות המתוארות באישום השלישי לאלו המפורטות באישום הרביעי. הדמיון היחיד הקיים בין שני האישומים הוא בכך שמדובר בעבירות בנשק שביצע הנאשם בג'נין או בסמוך לה, אך הנסיבות העובדתיות הן שונות בתכלית. באישום השלישי הנאשם נשא והוביל ברכב נשק מסוכן, טעון במחסנית וכדורים, ביחד עם אחרים, ובהמשך, בשטח פתוח, ירה לעבר בקבוק. זאת עשה ב"כובעו" כחייל צבא אללה, כשעל גופו חגור אפוד עם הכיתוב "מחנה ג'נין קן צרעות צבא אללה". באישום הרביעי, שנסבותיו התרחשו תקופה משמעותית קודם לכן, הנאשם רכש כדורים לרוס"ר מסוג M16, אותם נשא עמו לטקס חתונה שבמהלכו שאל נשק מאחד הנוכחים, נשק שבאמצעותו ירה 30 כדורים אל מחוץ למתחם הטקס. מעבר לכך, לא יכול לקום חולק כי מבחינה מהותית חומרתן של העבירות בנסיבותיהן שונה לחלוטין. את חומרת העבירות בנשק שבוצעו במסגרת האישום השלישי, יש לבחון, בין היתר, על רקע התקופה שבה בוצעו, בחודש ינואר 2024, היינו בעיצומה של מלחמת "חרבות ברזל". לעומת זאת, את חומרתן של העבירות בנשק שבוצעו במסגרת האישום הרביעי יש לבחון, בין היתר, על רקע הנזק הפוטנציאלי שיכול היה להיגרם מירי של 30 כדורים מרובה M16 בסמוך למתחם שבו שהה אותה עת קהל אנשים.

נוכח האמור לעיל, לגישתנו, יש לקבוע מתחם עונש הולם נפרד לכל אחד מן האישומים, אם כי בסופו של יום, ובהתאם לסמכותנו, בכוונתנו להטיל על הנאשם עונש כולל בגין כלל מעשיו המתוארים באירועי כתב האישום המתוקן (הכול בהתאם להוראת סעיף 40(ב) לחוק העונשין).

קביעת מתחמי עונש הולם, חומרת העבירות ומידת הפגיעה בערכים המוגנים "בכל דור ודור, אויבי מדינת ישראל מבקשים וחורשים רעתה ללא לאות - הן במערכה צבאית כאירועי השבעה באוקטובר, הן במערכה חשאית, בתחבולה, הטעייה ועורמה [...] עת צרה היא לישראל, ועלינו לעמוד בפרץ ולהתריע כי מי שבחר להעביר מידע לאויב או למי שהוא סבר שהוא אויב - יורשע וייענש בחומרה, גם אילו הדבר לא נעשה על מנת לפגוע בביטחון המדינה" (ראו: ע"פ 3766/24 מדינת ישראל נ' פלונית (26.3.25)).

סעיף 40ב לחוק העונשין, המצוי בסימן א1 לחוק העונשין, שכותרתו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", מורנו, "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו". בהתאם לפסיקה, עונש מרבי שנקבע בצד עבירה מבטא את החומרה שייחס המחוקק לעבירה זו ואת עמדתו הערכית ביחס לאותה עבירה (ראו: ע"פ 4070/23 זהרה נ' מדינת ישראל (4.4.24) להלן: "עניין זהרה"; ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון (14.2.21)). בענייננו, הנאשם הורשע, בין היתר, בעבירות שהעונש המרבי הקבוע לצדן נע בין 15 שנות מאסר בפועל (מסירת ידיעה לאויב) ל- 20 שנות מאסר בפועל (פעולה בנשק למטרות טרור). עבירת מסירת ידיעה לאויב הוגדרה בפסיקתו של בית המשפט העליון כאחת העבירות "החמורות ביותר עלי ספר" (ראו, בין היתר, עניין זהרה). על חומרת העבירות שבהן הורשע הנאשם, נאמרו בע"פ 8114/22 מדינת ישראל נ' ראזם (30.1.23) (להלן: "עניין ראזם") הדברים הבאים:

"כתב האישום המתוקן, המונה חמישה אישומים כמפורט לעיל בהרחבה, מצייר תמונה עגומה של חבורת צעירים אשר נקבצו להם יחדיו מתוך מניע לאומני-אידיאולוגי לצורך ארגון התפרעויות ופגיעה בכוחות הביטחון וגורמי האכיפה באמצעות ידיו בקבוקי תבערה והשלכת אבנים. העונש אשר נגזר עליהם מחייב את התערבותנו, הן מאחר שהוא אינו הולם את חומרת מעשיהם כשלעצמם; הן בראי מגמת ההחמרה הנגזרת מחוק המאבק בטרור; הן מפני שאין בנמצא נסיבות משמעותיות לזכות המשיבים המאפשרות הקלה בעונשם.

במעשיהם של המשיבים, כשלעצמם, נעוצה חומרה רבתי. לא פעם, עמד בית משפט זה על חומרתן של עבירות אלימות הנעשות במסגרת התפרעות המונית ובייחוד כשהעבירות נעשות מתוך מניע לאומני (ע"פ 4585/22 מדינת ישראל נ' ערדא, פסקה 14 (25.7.2022)). מלבד הסכנה המוחשית בהתפרעות אלימה, מעשה זה אף זורה אימה וחרדה בציבור ומערער את יסודות שלטון החוק וגורמי האכיפה בכך שהפורעים מלבים במו ידיהם את בעירת האלימות ומקשים על כוחות הביטחון להשיב את הסדר האזרחי והציבורי על כנו (ע"פ 2313/22 סרור נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (7.11.2022)).

על אותה הדרך, השלכת בקבוקי תבערה, יידי אבנים וירי זיקוקים לעבר כוחות הביטחון במסגרת התפרעות, מהוות פעולות אשר עלולות להסב פגיעה מוחשית ברכוש בגוף ואף בחיי אדם (ע"פ 9821/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (30.11.2017)). בעובדה שלמרבית המזל לא נגרם נזק של ממש לחייהם של השוטרים, אין כדי להקחות את חומרת מעשי המשיבים כנטען (ע"פ 6245/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 13 (8.11.2022); ע"פ 2337/13 קואסמה נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (16.9.2013)). לו היה נגרם נזק נוסף - יש לשער כי היו מיוחסות להם עבירות חמורות עוד יותר. בעבירות אלו, נדרשת מדיניות ענישה מחמירה אשר תשקף את חומרתן, תבטא סלידה חברתית מביצוען ותסייע במיגור מעשי אלימות אלו בכלל, ובפרט אלו המופנים כלפי כוחות הביטחון (ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' אסוד, פסקה 10 (24.2.2022)).

[...]

לחומרת העבירות כשלעצמן מתווסף ממד חומרה ייחודי - היותן עבירות טרור".

ביחס לעבירות שביצע הנאשם כמפורט באישום הראשון, לטעמנו, נסיבות ביצוען מציבות אותן ברף חומרה גבוה מאוד.

נזכיר כי הנאשם העביר ידיעה מקבוצת טלגרם אחת לקבוצה אחרת - הודעה שכללה פרטים על מיקומם של חיילי צה"ל במקום מסוים ובזמן מסוים, בזמן שמתנהל במקום מבצע צבאי. מטרת העברת הידיעה הייתה "להזהיר את תושבי ג'נין מפני הגעת כוחות צה"ל, ומתוך ידיעה כי הידיעה עלולה להיות לתועלת האויב בכך שיתכן שתתאפשר בריחה של מבוקשים מהמקום וכן תקיפה של חיילי צה"ל".

אין מחלוקת באשר לרכיבי העבירה, ביניהם כי הידיעה עלולה להיות לתועלת האויב, וכי התועלת יכולה להיות בשניים, בריחה של מבוקשים ובכך סיכול חלק ממטרות המבצע, ותקיפה של כוח צה"ל. במעשיו שיתף הנאשם פעולה עם המבקשים להרע לחיילי צה"ל, פגע בביטחונה של מדינת ישראל, וסיכן את חייהם של החיילים, את שלמות גופם ובריאותם.

טענות ההגנה שלפיהן המבצע הצבאי היה גלוי, ומדובר בידיעה שהגיעה לידי הנאשם באמצעות הטלגרם והוא "רק" העביר אותה הלאה (כך שלא מסר ידיעה עצמאית לאחר שתצפת על האזור, למשל), אינן מפחיתות כהוא זה מחומרת מעשיו. נזכיר, הנאשם העביר את הידיעה בקבוצת הטלגרם ששמה "יחידת ההסחה הלילית", שבין חבריה פעילי טרור, בזה הנוסח, "בחורים, הפיצו, עכשיו, עכשיו ירדו 20 חיילים לבית של עזוז אלוחש מעל האטליז של חמזה או טאלב ויש איתם אישה". היינו, הנאשם ביצע פעולה אקטיבית שהרחיבה את כמות הנחשפים לידיעה. בכך עמד בתנאי המסירה, שהוגדרה בחוק העונשין כ"מסירה - לרבות מסירה על ידי סימון ואיתות ולרבות גרם מסירה". ודוק, אנו דוחים את הטענה שלפיה קיומו של המבצע הצבאי ונוכחות חיילי צה"ל באזור היו ידועים לכל תושבי ג'נין, היינו היו בידיעת הכלל. אף אם נניח שקיומו של המבצע הצבאי היה ידוע לתושבי ג'נין (טענה שנטענה ללא כל ראיה), ברי שמידע העוסק במיקום מדויק בזמן אמת, שכלל את מספר החיילים, שיכול היה להביא באותו רגע תועלת ממשית לאויב ולא לכלל תושבי ג'נין, איננו בשום אופן נחלת הכלל.

זאת ועוד, חומרת מעשיו של הנאשם אינה תלויה בערך המידע שמסר. כפי שנאמר בע"פ 3417/10 מדינת ישראל נ' פלוני (31.1.11):

"[...] חומרם של המעשים שביצע המערער רבה גם אם המידע שעלה בידו להעביר לא היה איכותי ונזק לא רב. העיקר הוא בכך שהמערער, כמי שחי בישראל ולו תעודת זהות ישראלית, יצר את הקשר עם האתר מיזמתו ואף נטל חלק אקטיבי בהעמקתו. אכן חומרה יתרה נודעת לעובדה שאדם האוחז בתעודת זהות ישראלית חובר אל אויביה וחורשי רעתה בימים בהם מנהלות רשויות המדינה מאבק מתמיד, סיזיפי, בניסיונות השונים של גורמי הטרור לפגוע בישראל".

נטען כי הנאשם לא פעל מתוך מניעים לאומניים קיצוניים, אלא מתוך רצון להשתייך לקבוצה חברתית מסוימת, וכי הוא הושפע מהסביבה הקרובה שלו, יתכן שאלה פני הדברים. האם יש בכך כדי להפחית מחומרת המעשים או ממידת אשמו? לעניות דעתנו התשובה לכך היא שלילית.

מעשיו של הנאשם פגעו בערך המוגן של שמירה על ביטחון המדינה ושלוש אזרחיה, ערך שהוכר בפסיקה כערך "עליון במעלה ואחת מהמטרות המרכזיות שלשמה נועדה המדינה מלכתחילה" (עניין זהרה). בע"פ 1683/23 מדינת ישראל נ' שאמי (25.1.24) נקבע, בין היתר, כי בבואו של בית המשפט להעריך את מידת הפגיעה בערך המוגן של ביטחון המדינה, עליו להתחשב בסיכון הגבוה הנשקף למדינה ולאזרחיה מעצם עשיית המעשה, ללא קשר אם בסופו של יום נגרם נזק. על בית המשפט לתת ביטוי לנזק שטמון במעשים ולנזק שהיה יכול להיגרם מהם. מעבר לכך שהעברת הידיעה יכולה הייתה לסכל את מטרת הפעולה הצבאית באותו שלב, הנזק שעלול היה להיגרם הוא פגיעה בחייהם של חיילי צה"ל, או למצער, פגיעה בביטחונם ובשלומם הגופני. אלא שבאמור לעיל אין די, ובכך לא הסתכמו מעשי הנאשם.

לאחר מסירת הידיעה הצטרף הנאשם, יחד עם מוסא, להתפרעות שבמסגרתה יידה אבנים לעבר כוחות צה"ל, יחד עם המתפרעים האחרים, ועל חומרת מעשים אלו שנעשו בידי אזרח מדינת ישראל לא יכול לקום חולק. הנאשם לא הסתפק בכך, ולמחרת היום השתתף בהתפרעות נוספת, שבמסגרתה, יחד עם מוסא, השליך מטעני חבלה לעבר חיילי צה"ל וג'יפים צבאיים. הנאשם פעל מתוך מניע לאומני אידיאולוגי, כפי הנראה מתוך שנאה עיוורת, במטרה לפגוע בחיילי צה"ל וברכוש צה"ל. אם לא די בכך שהצטייד במטען חבלה (מטען צינור כטענת ההגנה) והצטרף להתפרעות, הרי שהנאשם הדליק את פתיל המטען והשליכו לעבר כוחות צה"ל ובכך סיכן את חייהם.

בע"פ 8017/20 מדינת ישראל נ' גריפאת (22.12.20) עמד בית המשפט העליון על החומרה היתרה שבעבירות בנשק, ועל חשיבות החמרת הענישה בעבירות אלו, בין היתר מטעמי הרתעה. ביחס למטען חבלה נאמר:

"עוד יש ליתן משקל נכבד לכך שעסקינן בתיק שעניינו בהחזקה, הובלה ונשיאה של מטען חבלה. מדובר בכלי נשק התקפי ורב עוצמה שהשימוש בו יכול להביא להרג ללא הבחנה ואינו מתיישב עם מטרה אחרת כלשהי (לא כל שכן הגנה עצמית; ע"פ 1332/04 מדינת ישראל נ' פס, פ"ד נח(5) 541, 544 (2004) (להלן: עניין פס)). כפי שכבר צוין בעניין זה לא אחת, "אין צורך להכביר מילים על המסוכנות הרבה של חומרי נפץ ומטעני חבלה. סכנת נפשות, פשוטו כמשמעו. שומה למגר תופעה של סחר, נשיאה והובלה של נשק. אין ניתן להתפשר, ולא לנהוג בסובלנות. רחמנות יתרה על המערער ועל אחרים שכמותו, כמוה כהתאכזרות אל הציבור הרחב. מדובר בחיי אדם" (ע"פ 3491/13 טוויק נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (15.11.2013) (להלן: עניין טוויק))."

במסגרת אישום זה, הפנתה המאשימה לעניין זהרה שהוזכר לעיל, במסגרתו נדחה ערעורו של המערער, שהורשע בעבירות של מגע עם סוכן חוץ, מסירת ידיעה לאויב שעלולה להיות לתועלת ויציאה שלא כדין מהארץ. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 5 ל- 7 שנות מאסר בפועל והטיל על הנאשם עונש שכלל 5 שנות מאסר בפועל. המערער נפגש בלבנון עם אנשים מארגון חיזבאללה, שמהם קיבל מכשיר קשר שבו תוכנת הצפנה, ובאמצעותו דיווח לאנשי חיזבאללה, בין היתר, על המצב בירושלים והפרות סדר שהתרחשו בעיר. עוד הורשע בכך שבתקופת מבצע "צוק איתן" ניסה לגייס אחר לפעילות עבור החיזבאללה, והציע מיוזמתו כי יירה זיקוקים לעבר רכבי ביטחון ישראליים.

ב"כ הנאשם צירף פסיקה לעניין זה, שאופיינה במתחמי ענישה שנעים בין 2.5 שנות מאסר ל- 5 שנות מאסר בפועל, והטלת עונשים של 30 - 36 חודשי מאסר בפועל (לצד ענישה נלווית), למעט ע"פ 3417/10 שהוזכר לעיל. באותו מקרה, התקבל ערעור המדינה על קולת העונש, ועונשו של המערער (שערעורו נדחה) הוחמר לארבע וחצי שנות מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. באותו מקרה, המערער, תושב ישראל, הורשע לפי הודאתו במסגרת הסדר טיעון ב- 18 עבירות של מסירת ידיעה לאויב. המערער, יצר קשר באמצעות דואר אלקטרוני עם אתר אינטרנט של ארגון החיזבאללה והציע שירותי תרגום מאמרים. בהמשך הופעל על ידי פעילי הארגון ולבקשתם מסר להם ידיעות שונות בדבר מתקני חשמל, תקשורת ובסיסים צבאיים, וכן מידע בנוגע לבעלי תפקידים בכוחות הביטחון והמשטרה, וזאת בתמורה כספית.

לא מצאנו כי ניתן להקיש מהפסיקה שצירף ב"כ הנאשם לעניינו, שכן בתמצית מדובר בנסיבות שונות בתכלית. עוד נעיר ונבהיר, שלמעט מקרים ספורים, מרבית העונשים נגזרו בין השנים 2008 - 2016. כלל העונשים שהוטלו באותם מקרים אינם משקפים את מגמת ההחמרה הקיימת כיום בעבירות ביטחון.

נודה כי ביחס לעבירת מסירת ידיעה לאויב התקשינו למצוא מקרה דומה בנסיבותיו, אך מכל מקום, עבירה זו אינה עומדת בבדידותה במסגרת האישום הראשון, אלא שהיא מהווה חלק אחד מתצרף שכולל עבירות נוספות. ביחס ליתר העבירות במסגרת אישום זה, בבחינת מדיניות הענישה בעבירות בנשק למטרות טרור (החזקה), בשילוב עם עבירות טרור ואלימות שבוצעו בעת התפרעות, נפנה אל מספר פסקי דין.

בע"פ 3708/21 פלוני נ' מדינת ישראל (13.7.21) נדחה ערעורו של מי שהורשע במספר עבירות טרור, שכללו ידוי אבנים, זיקוקים ובקבוקי תבערה, לעבר רכבי משטרה. העבירות בוצעו בשני אירועים שבהם המערער נטל חלק, במסגרת חוליה שפעלה בכפר סילואן שבירושלים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש שנע בין 4 שנים ושמונה חודשים ל- 9 שנות מאסר, והטיל על המערער 6 שנות מאסר בפועל. בדחותו את הערעור, ציין בית המשפט העליון:

"אין צורך להאריך במילים על חומרת העבירות בהן הורשע המערער, עבירות שנועדו לפגוע בביטחון המדינה ממניעים אידיאולוגיים-לאומניים. בית משפט זה עמד על החומרה היתרה הנובעת לפעולות של ידיו אבנים והשלכת בקבוקי תבערה לעבר כלי תחבורה ולעבר כוחות הביטחון (ראו למשל: ע"פ 9723/16 נאצר נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (26.10.2017); ע"פ 2337/13 קואסמה נ' מדינת ישראל (16.9.2013)). מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה היא מחמירה, וניתן בה משקל ממשי לשיקולי הרתעה. נסיבות ביצוע המעשים, ובכלל זה העובדה שהמעשים בוצעו בחבורה, לאחר תכנון מוקדם, ממניע אידיאולוגי-לאומני, כאשר טמון בהם פוטנציאל נזק משמעותי ביותר, מחייבות ענישה מחמירה (וראו למשל: ע"פ 258/17 סלאח נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (10.8.2017)). העונש שהושת על המערער נותן אפוא ביטוי הולם להחמרת הענישה המתחייבת גם מהוראות חוק המאבק בטרור ומבטא את החומרה הנשקפת מהעבירות אותן ביצע (ע"פ 1466/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 12 (22.7.2020); ע"פ 1382/19 אבו ח'דיר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (22.1.2020)).

בע"פ 3245/23 מדינת ישראל נ' מאדי (1.10.23) (להלן: "עניין מאדי") התקבל ערעור המדינה על קולת העונש, ועונשו של המשיב הוחמר מ- 51 חודשי מאסר בפועל ל- 66 חודשי מאסר בפועל. המשיב הורשע בשני אישומים, בגין עבירות שבוצעו במסגרת מבצע "שומר חומות". באישום הראשון, הורשע בהתפרעות והפרעה לשוטרי, בגין ידיו אבנים במהלך התפרעות; באישום השני, הורשע במעשה טרור של הצתה ופעולה בנשק למטרות טרור, בגין השלכת בקת"ב על מלון האפנדי שכבר בער. בית משפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם נפרד בגין כל אישום. בראשון, בין 8 ל- 20 חודשי מאסר; בשני, בין 30 ל- 60 חודשי מאסר, והטיל על המשיב, בין היתר, עונש של 51 חודשי מאסר בפועל. בערעור צוין כי העונש שנגזר לא ביטא כנדרש את חומרת המעשים, כמו גם את מדיניות הענישה הנוהגת, ומשכך הוחמר העונש כאמור לששים וששה חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 4457/24 פלוני נ' מדינת ישראל (30.1.25) דובר במערער שהורשע במעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה; פעולה בנשק למטרות טרור; תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות בצוותא; והתפרעות. המערער פנה לאחר וביקש ממנו צינורות מתכת לצורך הכנת מטעני צינור. יומיים לאחר מכן, במסגרת התפרעויות נגד כוחות הביטחון בשוב ענאתא, המערער יחד עם מעורבים נוספים, יידה מטען צינור לעבר כוחות הביטחון, במטרה לפגוע בהם ממניע לאומני-אידיאולוגי ותוך יצירת סיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם באמצעות שימוש בנשק. בית המשפט המחוזי הטיל עליו, בין היתר, 48 חודשי מאסר בפועל, ובית המשפט העליון דחה את ערעורו בקבעו:

"לא מצאנו כי העונש שהוטל על המערער חורג ממדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מסוג זה באופן שמצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור [...]. זאת ביתר שאת בשים לב לנסיבות ביצוע המעשים בהם הורשע המערער - לאחר תכנון מוקדם, ממניע אידיאולוגי-לאומני, ובכוונה לפגוע בכוחות משטרה וביטחון - המחייבות ענישה מחמירה".

בע"פ 6406/23 מדינת ישראל נ' מחמוד (12.11.24) דובר בשני משיבים שהורשעו במסגרת מספר אישומים בעבירות של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, עבירות של ייצור ונשיאת נשק למטרות טרור, ניסיון היזק בזדון ממניע גזעני. כן הורשעו בעבירת הצתה. המשיבים יחד עם אחרים פעלו בקבוצה מתוך מניע לאומני, גזעני ואידיאולוגי, וביצעו מעשים שונים כנגד בית המתלון שמתגורר בשכונת שייח ג'ראח. מעשים אלו כללו יידוי בקבוקי תבערה לעבר בית המתלון והצתת רכבו. כתב האישום כלל חמישה מקרים, שארבעה מתוכם בוצעו בתקופה של כארבעה חודשים ושני המשיבים נטלו בהם חלק. האישום החמישי עסק במעשיו של אחד מהם, עליו הטיל בית המשפט המחוזי, בין היתר, 5 שנות מאסר בפועל. על המשיב הנוסף, הוטלו, בין היתר, 4 שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה, והחמיר בעונשיהם כך שהוסיף שנת מאסר בפועל לכל אחד, תוך ציון כי אינו ממצה את הדין. בת"פ (מחוזי-ים) 20733-12-22 מדינת ישראל נ' חלווה (4.1.24) הנאשמים הורשעו במסגרת שני אישומים בעבירות של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות; התפרעות; תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות; מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה; פעולה בנשק למטרות טרור.

הנאשמים, במסגרת התפרעות בשועפט ידו, כל אחד, אבנים לעבר כוחות הביטחון. בהתפרעות אחרת בשועפט השליכו מטעני צינור לעבר כוחות הביטחון. מתחמי העונש שנקבעו - אשר לנאשם 1, שהורשע באישום נוסף בגין יידוי אבנים במסגרת התפרעות בשועפט, נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 4.5 ל- 7.5 שנות מאסר בפועל, והוטל עליו עונש שכלל 6 שנות מאסר בפועל, וכן הפעלת מאסר על תנאי בן 6 חודשים; אשר לנאשם 2, נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 4 ל- 8 שנות מאסר בפועל, והוטל עליו עונש שכלל 5 שנות מאסר בפועל. בת"פ (מחוזי-ים) 25366-10-21 מדינת ישראל נ' שלודי (6.2.23) הורשע הנאשם בשתי עבירות של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה בצוותא, בעבירה של מעשה טרור של הצתה, ניסיון הצתה, עבירות של התפרעות, ניסיון תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, ובעבירת נשק למטרות טרור. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 4 ל- 7 שנות מאסר בפועל, והוטל עליו עונש שכלל 50 חודשי מאסר בפועל. הנאשם נטל חלק בהתפרעויות שהתקיימו בתקופה שבה התחוללו בשכונת סילוואן בירושלים עימותים על רקע לאומני. במהלך מספר התפרעויות הנאשם יידה אבנים, זיקוקים ובקבוקי תבערה לעבר שוטרים, הצית פלטות עץ על כביש, ויחד עם אחרים חסם צומת, יידה בקבוקי תבערה לעבר מיניבוס יחד עם אחרים, וכתוצאה מכך עלה באש חלקו האחורי של המיניבוס. זה המקום להעיר כי בפסקי הדין שצוינו לעיל הורשעו הנאשמים השונים לפי הודאתם במסגרת הסדר טיעון, שלא כלל הסכמה לעניין העונש.

לסיכום עניין זה, בשים לב למכלול נסיבות האירוע שהתפרש על פני יומיים, תוך התייחסות לנסיבות ביצוע העבירות, לערכים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשם, לפגיעה העמוקה והקשה בערכים המוגנים, ולמדיניות הענישה הנהוגה, סבורים אנו כי מתחם העונש ההולם את האירוע מושא האישום הראשון נמצא בתווך שבין 8 ל- 12 שנות מאסר בפועל. לעמדתנו, יש לבחון את חומרת המעשים באישום זה כמכלול, כרצף של עבירות שבוצעו לאורך יומיים, כשכל אותה העת מתרחש בג'נין מבצע צבאי, והנאשם, אזרח המדינה, מבצע פעולה אחר פעולה על מנת לחבל בו, וחמור מכך, מבצע מעשים אקטיביים שיש בהם כדי להעמיד בסיכון ממשי ומשמעותי את חייהם של חיילי צה"ל.

ביחס לעבירות שביצע הנאשם המפורטות באישום השני, הוברר כי אין מחלוקת בין הצדדים ומתחם העונש ההולם אמור לנוע בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל, לכן לא נרחיב מעבר לנדרש בעניין. עם זאת, ראינו לנכון להעיר מספר הערות. חומרת עבירת ההסתה נגזרת מכך שהערכים החברתיים שעומדים ביסוד עבירה זו זהים לאלו שעומדים ביסוד עבירות הטרור עצמן. הסתה משמעה שידול אחרים לעשיית מעשה שלילי, והפרשנות הלשונית מתמקדת בהמרדה ועוררות שנאה נגד אחר. מכאן נגזרת חומרתה של עבירת ההסתה לטרור, שכן היא מעודדת ומשדלת ביצוע עבירות טרור. מעבר לכך, כפי שכבר נקבע, הסתה מביאה לפגיעה בערכים נוספים, ובהם לכידות חברתית. בכוחה לזרוע פחד וחוסר ביטחון בקרב ציבור מסוים, ולהגביר מתח ושנאה בין קבוצות שונות (ראו: ע"פ 5794/15 מדינת ישראל נ' טויו (31.1.16)).

בנסיבות העניין, פרסומי של הנאשם העידו על כי בחר להזדהות עם אלו המבקשים לכלות את מדינת ישראל ולפגוע באזרחיה, להאדירם ולהאדיר מעשיהם קבל עם ועדה. אחרת מדוע יפרסם כי פעילי ארגון טרור, שאחד מהם מעורב במספר פיגועים ובתכנונם, הם שהידים "המבורכים יותר מכולנו". זאת ועוד, תמונה שבחלקה התחתון נראים חיילי צה"ל ועליהם מסומן איקס אדום בצמוד לכיתוב "הכניסה למחנה לא כמו היציאה ממנו", מעודדת פעולה ברורה וחד משמעית שאין צורך להרחיב עליה את הדיבור. לעמדתנו, יש לנקוט גישה מחמירה בעבירות הסתה, ואין להשלים עם כך שאזרח המדינה מפרסם דברי שבח והלל על פעילי טרור מחד גיסא, ומסרים עוינים (לשון המעטה) כלפי כוחות הביטחון מאידך גיסא.

אשר לעבירות בנשק באישומים השלישי והרביעי, עמדנו לעיל על ההבדלים שבין שני האישומים, וכעת נידרש לטיבן של העבירות ולמדיניות הענישה. נזכיר, כי הנאשם הורשע במספר עבירות בנשק - נשיאה והובלה, רכישה, ירי מנשק חם. סעיף 144(ב) קובע כי העונש בגין נשיאה והובלה (ורכישה) של נשק הוא 10 שנות מאסר. סעיף 144(א) קובע עונש מאסר של 7 שנים בגין החזקה של נשק.

העונש הקבוע בצדן של עבירות הנשק שבהן הורשע הנאשם מעיד על חומרתן הרבה. עבירות כגון דא הן החוליה הראשונה בשרשרת של פעולות אלימות שתוצאותיה הוות גורל. נדמה שכיום החזקה של נשק, כמו גם נשיאה והובלה שלו, מצטיירות כעניין של מה בכך, בין אם לצורך תחושת ביטחון אישי ובין אם לצורך שימוש בו ב"פתרון" סכסוכים. עבירות בנשק הפכו לרעה חולה בחברה הישראלית, והקלות הבלתי נסבלת שבה נעשה שימוש בנשק חם מאיימת על שלומה וביטחונה של הציבור, על ביטחון ושלום הפרט, והיא גוזלת משאבים ציבוריים יקרים. המחוקק אף הוא ראה בכך תופעה קשה ומדאיגה, ולפני שנים אחדות תוקן חוק העונשין (ראו: תיקון מס' 140 - הוראת שעה) (התשפ"ב-2021) ונקבע לעבירות מן הסוג הנדון עונש מזערי. זו לשון התיקון: "הורשע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (א) רישה, (ב) רישה, (ב2) או (ב3) רישה, לא יפחת עונשו מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו; עונש מאסר לפי סעיף קטן זה לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי".

בעת קביעת מתחם העונש ההולם יש אפוא לתת את הדעת לתכלית החקיקה שנועדה להתמודד עם מבצעי עבירות בנשק ועם הסכנה הגלומה בהן.

בע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני (14.9.22) נקבע:

"כעולה מפסיקתו של בית משפט זה, מתחם הענישה הרגיל שראוי לקבוע לנאשם בגין נשיאה בלתי חוקית של נשק חם במרחב הציבורי נע בין 30 ל-42 חודשי מאסר בין סורג וברח (לצד עונשים נלווים בדמותם של מאסר-על-תנאי וקנס) (ראו והשוו: עניין נורי, בפסקה 12; עניין קואסמה, בפסקה 14; עניין ביטון, בפסקה 12; ועניין חלייחל, בפסקה 3 ו-10). הווה אומר: באין נסיבות מיוחדות לחומרא או לקולא, יהא זה בהחלט סביר אם בית משפט יטיל על נאשם כאמור עונש של 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל. תקוותי היא כי אמות מידה אלה תנחנה את הערכאות הדיוניות באופן שיטתי, כך שמדיניות הענישה אשר נקוטה בידינו ביחס לעבירות נשק תיושם כהלכתה ובמלוא עוצמתה".

בע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל (28.7.22) נאמר:

"ימים קשים אלה, השיקום שבראש מעייננו הוא שיקום המרחב הציבורי המדמם כתוצאה מעבירות נשק בלתי פוסקות והשימוש העברייני בנשק חם. בבואו ליישם את מדיניות הענישה כאמור, בית משפט זה נוהג להשית על מי שמוכר, קונה, נושא או מוביל נשק התקפי שלא כדין - קל וחומר, על מי שעושה שימוש בלתי חוקי בנשק התקפי - עונשי מאסר בין סורג ובריה לתקופות ארוכות יחסית (ראו: ע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' אבו עבסה (23.1.2022); ע"פ 579/22 מדינת ישראל נ' טחאניה (13.6.2022); ע"פ 8869/21 מדינת ישראל נ' קואסמה (13.3.2022)). לפי אמות המידה שמדיניות זו קבעה, מאסר בפועל לתקופה של 3 שנים בגין עבירות הקשורות לנשק התקפי נמצא ברף הנמוך של הענישה הראויה (ראו: ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח (5.11.2019); ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון (14.2.2021)). מאסר בפועל בסביבתן של שלוש שנים הולם הובלה ונשיאה חד-פעמית של נשק (ראו: ע"פ 6021/21 עבוד נ' מדינת ישראל (19.12.2021); ע"פ 309/22 מדינת ישראל נ' ביאדסה (10.5.2022) (להלן: עניין ביאדסה)), והינו בגדר עונש מקל כאשר מדובר בעבירות נשק חמורות יותר".

(ההדגשות אינן במקור).

באותו מקרה נדונו שלושה ערעורים, האחד מטעם המדינה, והיתר מטעם ארבעה שהורשעו, על פי הודאתם, בבית משפט המחוזי בעבירות נשק שונות שנעשו עם סוכן משטרה (להלן יכונה המערערים). ערעור של מערער אחד שהורשע בשתי עבירות של סחר בנשק, ונגזר עליו עונש של 5 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, התקבל חלקית באופן שנקבע שיש לנכות את ימי מעצרו.

ערעור המדינה התקבל באופן שעונשם של המערערים הוחמר באופן הבא: מערער שהורשע בשתי עבירות של סחר בנשק ובשתי עבירות של החזקה, הובלה ונשיאת נשק בצוותא הוחמר עונשו מ- 36 חודשי מאסר ל- 46 חודשי מאסר בפועל (לצד ענישה נלווית); מערער שהורשע בעבירה אחת של סחר בנשק ובעבירה אחת של החזקה, הובלה ונשיאת נשק בצוותא הוחמר עונשו מ- 30 חודשי מאסר ל- 36 חודשי מאסר בפועל (לצד ענישה נלווית). מערער שהורשע בעבירה אחת של סיוע לסחר בנשק ובעבירה אחת של החזקה, הובלה ונשיאת נשק בצוותא הוחמר עונשו מ- 19 חודשי מאסר ל- 25 חודשי מאסר בפועל (לצד ענישה נלווית). בית המשפט העליון ציין כי העונשים הראויים היו צריכים להיות בהתאמה - 5 שנות מאסר; 4 שנות מאסר; 3 שנות מאסר; אך לא מצא שבמסגרת ערכאת הערעור יש למצות איתם את הדין.

ראו גם: עפ"ג 20712-11-24 מדינת ישראל נ' פלוני (21.4.25).

נזכיר כי ביחס לעבירות בנשק טענה ההגנה שיש לקבוע מתחם עונש אחד הנע בין 18 ו- 36 חודשי מאסר בפועל. נטען כי מדיניות ההחמרה בענישה בעבירות נשק אינה צריכה לחול בענייננו, בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות בשני האישומים, ובכלל זה - המקום שבו בוצעו; הירי לא בוצע על רקע פלילי או סכסוך משפחתי; אין ראיה לכך שהנאשם החזיק נשק בתחומי מדינת ישראל ונשא והוביל אותו לג'נין. הודגש שהעבירות בוצעו בג'נין, ולפנינו מקרה נדיר שבו הוגש כתב אישום בגין נשיאת נשק וירי מחוץ לשטחי מדינת ישראל. אף מעטים המקרים שבהם הוגשו כתבי אישום בגין ירי במהלך אירוע, לא כל שכן אירוע שנערך בשטחים.

איננו סבורים כי יש לקבל טענות אלו. מדיניות הענישה הנהוגה היא שיקול שעל בית המשפט להתחשב בו בקביעת מתחם העונש ההולם. עם זאת, לבית המשפט ניתן שיקול דעת בדבר המשקל שיש לייחס למדיניות הענישה, בנסיבות המיוחדות של המקרה. הערכים שנפגעים מעבירות בנשק, ובהם שלום הציבור ובטחון, נפגעים ללא קשר למקום שבו מבוצעות העבירות. ירי של 30 כדורים מרובה סער במהלך חתונה, במקום הומה אדם, מסכן חיי אדם, ויש בו פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש. העובדה שהחתונה התקיימה בג'יין אינה רלוונטית לסיכון הנובע מן הירי. בת"פ (מחוזי י-ם) 35488-11-23 מדינת ישראל נ' שלודי (9.7.24) הנאשם הורשע במסגרת האישום הראשון, בעבירה של נשיאת נשק שלא כדין, בגין נשיאת אקדח במהלך חתונה שנערכה במחנה הפליטים שועפאט, ונקבע מתחם עונש שנע בין 24 ל- 40 חודשי מאסר בפועל. בקביעת המתחם בית המשפט בחן את מדיניות הענישה, והדגיש כי מדובר בנשיאת אקדח ללא מחסנית. על הנאשם נגזר עונש שכלל 33 חודשי מאסר בפועל בגין עבירת הנשק ובגין שלוש עבירות של הסתה (שנכללו באישום השני).

לסיכום עניין זה, בהתחשב במכלול נסיבות ביצוע העבירות, בערכים שנפגעו מביצוע העבירות, בעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים, ובמדיניות הענישה הנהוגה, סבורים אנו כי למרות שהערכים המוגנים בכל אחד מהאישומים אינם זהים כפי שציינו לעיל, הרי שנסיבות ביצוע העבירות מולכות, גם אם משיקולים שונים, למתחם עונש הולם זהה. מתחם העונש ההולם את כל אחד מן האישומים השלישי והרביעי, נמצא אפוא בתווך שבין 3 שנות מאסר בפועל ל-5 שנות מאסר בפועל.

אשר למתחם העונש ההולם את האירוע המתואר באישום החמישי, לא היתה מחלוקת שנע הוא בין 18 ל- 30 חודשי מאסר בפועל, על כן נציין בתמצית את הדברים הבאים.

בעניין מאדי, התקבל ערעור המדינה ועונשו של המשיב הוחמר מ- 51 חודשי מאסר בפועל ל- 66 חודשי מאסר. העבירות בוצעו במהלך מבצע "שומר חומות" ובית המשפט העליון ציין כי עניין זה צריך לבוא לידי ביטוי בעת הענישה. כך נאמר:

"המשיב ביצע עבירות טרור חמורות במהלך תקופה ביטחונית רגישה. הוא גרם נזק לרכוש, סיכן חיי אדם ותרם במעשיו לשלהוב יתר המתפרעים שהיו בסביבתו. בראי זאת, העונש שנגזר עליו אינו מבטא כנדרש את חומרת מעשיו כמו גם את מדיניות הענישה הנוהגת".

ראו גם: ע"פ 7848/22 אנסארי נ' מדינת ישראל (2.5.23); ע"פ 6106/23 עמראני נ' מדינת ישראל (15.5.24); ע"פ 3982/22 מדינת ישראל נ' חג'וג' (27.10.22).

לעניין אישום זה יודגש כי מדיניות הענישה נפרשת על קשת רחבה, אך משאין מחלוקת ממשית בין הצדדים, ומשהמתחם המוצע סביר בנסיבות העניין, יש לקבוע כי מתחם העונש ההולם נמצא בתווך שבין 18 ל-30 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים לנאשם

יש לזכור שהענישה היא לעולם אינדיבידואלית.

בעת בחינת העונש המתאים לנאשם בגבולות המתחמים שנקבעו, על בית המשפט להתחשב בשיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של הנאשם, לגילו, לעברו, לנטילת האחריות, להבעת החרטה, לשיתוף הפעולה עם רשויות אכיפת החוק ולמאמציו של הנאשם לתיקון תוצאות העבירות. על בית המשפט אף לשקול את חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, ואת השפעת הענישה על הנאשם ועל בני משפחתו. עוד ראוי לתת משקל לשיקולי שיקומו של הנאשם ולבחון אם בעטיים, או בשל שיקולי צדק, נכון יהיה לחרוג לקולה ממתחמי העונש ההולם.

בעניינו, הנאשם צעיר לימים ונעדר הרשעות קודמות. עם זאת, כפי שצוין, מעשיו מושא ההליך הנוכחי התפרשו על פני שנתיים ומחצה. לא הרי מצבו האישי באירוע נושא האישום החמישי, כהרי מצבו באירוע המתואר באישום השלישי. היינו, ביום 11.1.24, כאשר הנאשם ירה בבקבוק עוטה אפוד ועליו כיתוב עוין, במהלך מצב הלוחמה הנוכחי, בעת מלחמת "חרבות ברזל", היה זה כבר לאחר שהשתתף באופן אלים בהתפרעויות בשנת 2021 במהלך מבצע "שומר חומות", היה זה כבר לאחר ששלח מסרים מסיתים ברשתות חברתיות, היה זה לאחר שרכש תחמושת וירה באירוע באמצעות רובה M16. יתירה מזאת, היה זה לאחר שביצע את מעשיו הקשים והנלוזים, המתוארים באישום הראשון. יש להתייחס אפוא להתנהלות הנאשם לאורך השנים, בראי המעשים שבחר לבצע מעת לעת, ולהסלמה הניכרת בפעולותיו עד שנחשפו.

לצד זאת, נכון להדגיש כי הנאשם שיתף פעולה בחקירתו, ויתירה מזאת, הודה בכל המיוחס לו בכתב האישום לאחר שתוקן. יש לקוות כי הנאשם מבין כיום, ולו באופן חלקי, את הדופי והפסול שבפעילותו הכוללת, אם כי בהקשר זה, לדעתנו, תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו אינו בהכרח מבשר טובות. נסיבותיו האישיות של הנאשם מורכבות למדי, עם זאת, נסיבות אישיות אמורות לסגת נוכח האינטרס הציבורי במיצוי הדין המשתקף מחומרת המעשים. לא התעלמנו מטעונו הנכוחים של ב"כ הנאשם, ואף לא מתחינותיה של אמו. מאסר לתקופה ממושכת מאוד עלול להכביד על בני משפחת הנאשם, שבפרנסתם הוא מסייע, ועל הנאשם עצמו. הנאשם אף נתון במעצר למעלה משנה וברי שמצבו של עציר קשה ממצבו של אסיר, בפרט שעה שמדובר בעציר ביטחוני.

נבהיר, מעשיו של הנאשם חמורים הם מאוד. על רקע ביצועם, ונוכח המניעים האידיאולוגיים שעמדו בבסיס חלק מן המעשים, אין מנוס מלהכביד את יד הענישה.

בבואנו לקבוע את עונשו של הנאשם, בשים לב למתחם העונש ההולם שקבענו באשר לכל אחד מהאישומים, כמפורט לעיל, נתנו דעתנו גם לצורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע העבירות החמורות שבהן הורשע הנאשם. לצד זאת, ייחסנו משקל לא מבוטל גם לכך שהנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בביצוע העבירות ונטל אחריות על מעשיו הנפסדים, באופן שהוביל לחסכון משמעותי בזמן שיפוטי רב ויקר.

סוף דבר

בהינתן כלל הנתונים, ולאחר ששקללנו ביניהם, החלטנו להטיל על הנאשם את רכיבי הענישה שלהלן:

1. שלוש-עשרה (13) שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי המעצר.
2. עשרים וארבעה (24) חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שלא יעבור אחת מעבירות הפשע שבהן הורשע בהליך זה, או כל עבירה בנשק מסוג פשע.
3. תשעה (9) חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שלא יעבור אחת מעבירות העוון שבהן הורשע בהליך זה, או כל עבירה בנשק מסוג עוון.

בהינתן תקופת המעצר שבה נתון הנאשם, ובשל מצבה של משפחתו, החלטנו להימנע מהטלת עונש כספי.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון

ניתן היום, י' אייר תשפ"ה, 08 מאי 2025, במעמד הצדדים.

אבי לוי, נשיא

ערן קוטון, שופט

עידית וינברגר, שופטת